

21.12.2020
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

Pohdintoja biodiversiteetin suojelusta

Kirjoittaja Mikko Sinersalo työskentelee Fivan Vakuutusvalvonnassa johtavana riskiasiantuntijana ja on laajalti mukana kestävän rahoituksen sääntelyhankkeissa.

Kun neljä vuotta sitten aloin työskennellä kestävän rahoituksen parissa, ilmastonmuutokseen liittyvät riskit mainittiin lähinnä sivulauseessa, eivätkä kaikki ottaneet asiaa lainkaan vakavasti. Nyt tilanne on toinen: finanssialalle on tullut roppakaupalla uutta ilmastonmuutosta koskevaa sääntelyä. Hitaimmatkin ovat heränneet huomaamaan asian merkityksellisyyden. Suomi on onneksi ollut monelta osin edelläkävijä, ja esimerkiksi Suomen Pankki on ottanut vastuullisuuskysymykset vakavasti jo pitkään. Biodiversiteetin kohdalla olemme nyt samassa tilanteessa kuin ilmastonmuutoksen kohdalla neljä vuotta sitten: sääntelyä on, mutta sen konkretisoituminen on vielä kesken. Aihe on toistaiseksi jäänyt monelle etäiseksi. Koska ongelma on ilmastonmuutoksen kanssa samaa, tai jopa suurempaa kokoluokkaa, tulee tilanne lähitulevaisuudessa muuttumaan.

Biodiversiteettiä koskevia uhkia on yksinkertaisinta avata numeroiden avulla. Eläinlajien populaatiot ovat 1970-luvun jälkeen kutistuneet huomasti, peräti 68 prosenttia¹. Aivan erityisesti kato on iskenyt makeanveden lajeihin, joissa populaatioiden kokoa seuraavien indeksien arvo on laskenut keskimäärin 84 prosenttia. Tämäkin kalpenee Amerikan subtrooppisia alueita mittaavan indeksin rinnalla: lukema on laskenut hurjat 94 prosenttia. Luvut ovat melkoisia, ja ilmastonmuutos tulee kiihdyttämään luonnon monimuotoisuuden köyhtymistä entisestään. Tällä kaikella on iso merkitys ihmiskunnalle esimerkiksi ruoantuotannon ja puhtaan veden saatavuuden kautta. Varsinkaan tänä vuonna ei kannata unohtaa pandemioiden ja luonnonsuojelun välistä yhteyttä, sillä luonnonsuojelualueiden kasvattamisella voitaisiin vähentää tautien leviämistä eläimistä ihmisiin².

Luonnolla on tietenkin iso merkitys myös taloudelle. Maailman talousfoorum (WEF) arvion mukaan yli puolet globaalista bruttokansantuotteen muodostumisesta on luonnosta riippuvaista. YK:n TEEB-hanke³ arvioi puolestaan, että tällä hetkellä maailmantalous menettää vuosittain noin 50 mrd. dollaria ekosysteemien häiriöiden vuoksi. Negatiivinen vaikutus kokonaistuotantoon saattaa vuoteen 2050 mennessä olla jopa 7 %⁴. Ekosysteemien suojelu tulee paljon halvemmaksi kuin mitä niiden palauttaminen maksaisi.

Finanssisektoria koskevat raportointialoitteet ja sääntelyn muutokset

Alankomaiden keskuspankki julkaisi kesällä urauurtavan [raportin](#) maan finanssilaitosten altistumisesta biodiversiteettiriskille. Tämän selvityksen mukaan hollantilaisilla pankit, vakuutusyhtiöt ja eläkelaitokset ovat sijoittaneet 510 mrd. euroa yrityksiin, jotka ovat paljon tai erittäin paljon riippuvaisia terveistä ekosysteemeistä. Yhteenlaskettuna nämä altistumat muodostivat yli kolmanneksen tutkittujen portfolioiden markkina-arvosta. Arviossa ei edes huomioitu ns. toisen kierroksen vaikutuksia, vaan ainoastaan suorat riippuvuudet. Suomeksi sanottuna: finanssisektori on selvityksen perusteella huomattavan riippuvainen terveestä luonnosta, vaikka käytetty tutkimusmetodi aliarvioi riskejä roppakaupalla. Ei siis ihme, että sekä finanssialan toimijat että lainsäätäjät ovat tarttumassa ongelmaan.

Muutama vuosi sitten Financial Stability Board (FSB) perusti TCFD:n⁵ parantamaan ja yhdenmu-kaistamaan finanssisektorin ilmastoraportointia. Tehtyä työtä voidaan pitää onnistuneena. Jo yhä

¹ WWF (2020) Living Planet Report 2020 - Bending the curve of biodiversity loss.

² [IPBES Workshop report on biodiversity and pandemics. 2020. \(pdf\)](#)

³ [UN environment programme: The Economics of Ecosystems and Bio-diversity.](#)

⁴ Braat & Ten Brink, 2008.

⁵ Task Force on climate-related financial disclosures.

21.12.2020
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

useimmat finanssialan toimijat raportoivat TCFD:n suositusten mukaisesti, joukossa lukuisia suomalaisia yhtiöitä. Nyt vastaavaa organisaatiota (TNFD⁶) ollaan perustamassa kehittämään biodiversiteettiä koskevaa finanssialan raportointia. Työ on vasta alkuvaiheessa, eikä suomalaisia tahtoja ole vielä tässä vaiheessa mukana, mutta Sustainable Insurance Forum (SIF, Finanssivalvonta on jäsen) osallistuu työhön aktiivisesti. Runko vapaaehtoiselle raportoinnille on siis työn alla.

Nopeiten biodiversiteetin suojelua koskevat sääntelymuutokset tulevat finanssisektorille kestävätkä taloudelliset toimet määrittävän EU:n taksonomian kautta. Tämä Suomen EU-puheenjohtajuuskaudella maaliin saatu sääntelyhanke määrittää, mitkä taloudelliset toimet voidaan jatkossa lukea ympäristön kannalta kestäviksi. Ympäristötavoitteita on yhteensä kuusi, ja biodiversiteetin suojelu ja ennallistaminen on näistä yksi. Kestävän taloudellisen toimen tulee sääntelyn mukaan tukea yhtä kuudesta ympäristötavoitteesta, aiheuttamatta kuitenkaan samalla merkittävää haittaa⁷ yhdellekään viidestä muusta tavoitteesta. Näistä jälkimmäinen on tärkeä kohta, koska se toimii ohjenuorana lähes kautta linjan kaikessa kestävässä rahoituksen sääntelyssä. Tämän kautta myös biodiversiteetin suojelu nousee aiempaa enemmän esille, jo paljon aiemmin kuin TNFD:n työ valmistuu. Taksonomian myötä suuret yritykset joutuvat jatkossa raportoimaan ympäristön kannalta kestävien taloudellisten toimien osuuden mm. liikevaihdostaan, joten kaikki keskeiset talouden toimijat joutuvat jatkossa perehtymään asiaan. Finanssisektorille on tulossa omat mittarinsa. Tämä työ on vielä kesken. Toivottavaa toki on, että finanssisektori ottaa tässäkin edelläkävijän roolin.

---

⁶ Task Force on Nature-related Financial Disclosures.

⁷ Do no significant harm -periaate.